

Hallitusohjelma ja metsäala

Marja Kokkonen 13.6.2019

Osallistava ja osaava Suomi

- sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta

- *Taataan yritysten vakaa, kannustava ja ennustettava toimintaympäristö, joka tekee mahdolliseksi uudet investoinnit ja uusien työpaikkojen synnyttämisen.*
- Sosiaaliseen kestävyyskuuluu myös huolenpito koko Suomesta ja maamme tasapuolisesta kehityksestä. Haluamme, että ihmisillä on aito mahdollisuus rakentaa oman elämänsä polkua riippumatta siitä, missä he elävät. Se tarkoittaa toimivaa infrastruktuuria, sujuvia liikenneyhteyksiä, työpaikkoja, kouluttautumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia ja hyvinvointipalveluja kaikkialla Suomessa. On tärkeää, että maataloutta voidaan harjoittaa kestävästi ja kannattavasti koko Suomessa.
- Luonnonvarojen käyttö on suhteutettava kestävä kehityksen tavoitteisiin. *Ratkaisumme teollisuudessa sekä metsä- ja maataloudessa toimivat esimerkkienä muillekin. Suomen metsät ja niiden kestävä käyttö ovat tärkeä osa ilmastonmuutoksen vastaista työtä, eivät ongelmien lähde.*

3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

- Hallitus toimii tavalla, jonka seurauksena *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen. Tämä tehdään nopeuttamalla päästövähennystoimia ja vahvistamalla hiilinieluja.*
- Ilmastolain ohjausvaikutusta vahvistetaan. *Ilmastolakiin otetaan mukaan myös maankäyttösektori sekä hiilinielujen vahvistamista koskeva tavoite.*
- Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa ja kansallista ilmasto- ja energiastrategiaa päivitetään.
- *Hallitus perustaa ilmasto- ja energia-asioihin keskittyvän ministerityöryhmän valmistelemaan ilmastopolitiikkaa kokonaisuutena. Ilmastovaikutusten arviointi otetaan osaksi normaalia lainvalmistelua.*

3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

- Turpeen energiakäyttö vähintään puolitetaan vuoteen 2030 mennessä. *On pidettävä huolta siitä, ettei ainespuuta ohjaudu polttoon.*
- Tuulivoiman osuutta Suomen energiatuotannosta kasvatetaan.
- Lisäpanostuksia erityisesti biotalouden, kiertotalouden, puhtaan teknologian ratkaisujen, energiatehokkuuden, päästöttömien energiantuotantomuotojen, energian varastointiratkaisujen ja hiilen talteenoton ja hyödyntämisen kehittämiseksi ja markkinoille saattamiseksi sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan.

3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

- Hallitus laatii osana ilmasto- ja energiapolitiikan suunnittelujärjestelmän kokonaisuutta kokonaisvaltaisen **maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman**. Ohjelman tehtävänä on *selvittää keinot, joilla maankäyttösektorin päästöt vähennetään ja Suomen hiilinielut vahvistetaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Tavoitteena on, että Suomen nettonielu kasvaa*. Nielupolitiikka otetaan osaksi ilmastolain päivittämistä ja strategiaa kohti hiilineutraaliutta. Nielujen kehittymistä ja toimien vaikuttavuutta arvioidaan osana ilmastolain vuosittaista raportointia. Maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman toimenpiteitä arvioidaan vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden kannalta.
- *Ohjelman toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa:*
 - *Metsien hoidosta, kasvukyvystä ja terveydestä huolehtiminen*
 - *Metsityksen edistäminen*
 - *Metsäkadon vähentäminen*
 - *Keinot soiden ja turvemaiden päästöjen vähentämiseen*
 - *Suometsien ilmastokestävä hoito*
 - *Maatalousmaan päästöjen vähentäminen ja hiilensidonnan vahvistaminen*
- *Kehitetään ohjauskeinoja ja kannustimia metsien ja maaperän hiilinielujen ja –varastojen vahvistamiseksi.*

3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

- *Edistetään monipuolisia metsien kasvatus- ja käsittelytapoja, mukaan lukien jatkuvapeitteinen kasvatus, ilmastotavoitteet ja taloudelliset näkökulmat huomioonottaen. Metsänhoidon suosituksia arvioidaan ja tarvittaessa päivitetään tutkimus- ja seurantatiedon sekä käytännön kokemusten perusteella.*
- *Metsähallituksen omistajapoliittiset linjaukset päivitetään siten, että yhteensovitetään paremmin kestävä metsätalous, puun saatavuus, luonnon monimuotoisuus, virkistyskäyttö, ilmastopolitiikan tavoitteet ja maankäytön eri muodot. Metsähallituksen vuotuisessa tuloutusvaatimuksessa otetaan nykyistä vahvemmin huomioon vaikutukset hiilinieluun ja luonnon monimuotoisuuteen metsätalouden ja teollisuuden puuntarpeen rinnalla. Asetetaan Metsähallitukselle nielutavoite.*
- *Edistetään korkean jalostusarvon ja pitkään hiiltä varastoivien puutuotteiden tutkimusta ja tuotekehitystä sekä sivuvirtojen kestävää hyödyntämistä. Varmistetaan puumarkkinoiden läpinäkyvyys ja toimivuus, jotta puuaines ohjautuu tarkoituksenmukaisesti.*
- *Selvitetään mahdollisuus ottaa ilmastovaikutusten arviointi osaksi ympäristölupamenettelyä.*
- *Metsien raivaamista rakentamiseen pyritään hillitsemään esimerkiksi ottamalla käyttöön maankäyttömuutosmaksu.*

3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

- *Metsälain toimivuus arvioidaan. Kestävän metsätalouden rahoitusjärjestelmä uudistetaan painottaen aktiivista ja oikea-aikaista metsien hoitoa ja luonnonhoitotoimia sekä ottaen huomioon hiilensidonnan kasvattaminen ja luonnon monimuotoisuuden parantaminen. Järjestelmään sisältyy metsätieverkon ylläpito.*
- Toteutetaan ravinnekierron toimenpidekokonaisuus, jonka avulla lisätään biokaasun tuotantoa ja kulutusta sekä synnytetään markkina kierrätyslannoitteelle, jotta tarve uuden pellon raivaamiseksi lannanlevitykseen vähenee merkittävästi ja vesistöjen ravinnekuormitus pienenee.
- *Jatketaan panostamista hiilinielujen tutkimukseen, hiilensidonnan mittaukseen ja laskentamallien kehittämiseen.*
- *Pilotoidaan hiilen sidonnan ja varastoinnin markkinoita kotimaassa kuitenkin siten, ettei tällä korvata päästövähennyksiä.*

3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

- *Kasvatetaan luonnonsuojelun rahoitusta kokonaisuudessaan 100 miljoonalla eurolla vuositasolla.*
- *Toteutetaan heikentyneiden elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelma.*
- *METSO-ohjelmaa jatketaan ja uudistetaan sekä korotetaan sen rahoitusta. Ohjelman laajentamista uusille elinympäristöille, kuten soihin, arvioidaan osana uudistusta. Jatketaan soidensuojelun täydennysohjelman toteuttamista.*
- *Metsähallituksen luontokohteiden korjausvelkaa vähennetään suunnitelmallisesti vaalikauden mittaisella ohjelmalla ja korotetaan luontopalveluiden perusrahoitusta. Parannetaan luontomatkailun harjoittamisen edellytyksiä eri puolella Suomea.*
- *Laajennetaan kansallispuistoverkoston.*
- *Jatketaan Luontolahja Suomelle -kampanjan periaatetta, että yksityisen omistajan siirtäessä suojeluun omistamansa arvokkaan luontoalueen, Metsähallituksen luontoarvoiltaan arvokkaimmista alueista siirretään suojeluun vastaavankokoinen alue.*

3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

- *Turvataan Life-rahoituksen omarahoitusosuus.*
- *Selvitetään uusien innovatiivisten rahoituskeinojen mahdollisuuksia luonnonsuojelun rahoittamisessa.*
- *Vapautetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet kiinteistöverosta.*
- *Jatketaan laji- ja luontotyyppien inventointia.*
- *Luonnonsuojelulainsäädäntöä uudistetaan arvioinnin pohjalta.*
- *Varmistetaan Luontopaneelin toimintaedellytykset.*
- *Pilotoidaan ekologisen kompensaation käyttöä esimerkiksi isoissa infrastruktuurihankkeissa ja arvioidaan saatujen kokemusten perusteella lainsäädännön uudistustarpeita. Ekologisella kompensaatiolla tarkoitetaan periaatetta, jonka mukaan luonnon monimuotoisuutta vaurioittavan toiminnan haittoja hyvitetään parantamalla heikentyneitä elinympäristöjä ja luomalla uusia toisaalla kuitenkin niin, että kompensaatio on viimesijainen vaihtoehto luontohaittojen vähentämisen jälkeen. Ennen kompensaatiomahdollisuuden käyttöä tulee kuitenkin minimoida alkuperäisen hankkeen ympäristöhaitat.*

3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

- *Edistetään talousmetsien luonnonhoitoa, kuten lahopuun ja kantojen jättöä, kulotusta, tekopökkelöitä, riistatiheikköjä, suojavyöhykkeitä ja vesistövaikutuksen pienentämiseen tähtääviä toimia. Myös metsähallituksen mailla edistetään jatkuvan kasvatuksen menetelmiä.*
- *Tehostetaan vieraslajien torjuntaa sekä lainsäädännöllä että torjuntatoimenpiteiden rahoitusta lisäämällä.*
- *Kestävä vapaa-ajankalastus, metsästys sekä luonnontuotteiden keräily ja jokamiehen oikeudet turvataan.*
- *Lisätään ympäristötutkimuksen ja ympäristöhallinnon resursseja.*
- *Edistetään luonto- ja ympäristökasvatusta.*

3.4 Elinvoimainen Suomi

- Hallitus tukee kasvua panostamalla TKI-toimintaan, kehittämällä uusia toimintamalleja julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä sekä lisäämällä kansainvälisten huippuosajien määrää.
- *Uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntämisessä alueiden ja maakuntien asema on ratkaiseva.*
- Väyläverkkojen osalta on tarve siirtyä pitkäjänteisempään ja suunnitelmallisempaan kehittämiseen sekä korjattava pitkään jatkunutta investointien alirahoitusta. Saavutettavuus on turvattava koko Suomessa.
- Käynnistetään kansallinen *matkailun ohjelmakokonaisuus*, jonka avulla jatketaan matkailualan kestäväää kasvua ja tuetaan matkailuyrittäjyyden lisääntymistä.
- *Nostetaan puutuotteiden jalostusastetta, edistetään puurakentamista sekä puutuotevientiä.*
- *Otetaan huomioon digitalisaation edistämässä ja tietopolitiikassa pk-yritysten kyky tarttua uusiin mahdollisuuksiin avoimien rajapintojen kautta.*
- Maakuntien liittojen (18) rooli EU-rakennerahastojen ja muiden EU-ohjelmien välittäjinä ELY-keskusten kanssa säilytetään ohjelmarahoitukseen perustuvissa rahoituspäätöksissä. Hyödynnetään alueellisessa kehityksessä mahdollisimman tehokkaasti EU:n rahoitusmuotoja. EU:n koheesipolitiikassa pyritään turvaamaan aluekehitysrahoituksen taso sekä harvaan asutun Itä- ja Pohjois-Suomen erityisasema ja tukien pysyvyys.
- Huolehditaan elinvoimaisuuden osatekijöistä alueellisesti tasapainoisesti. Erityisesti kiinnitetään huomio saavutettavuuteen (*toimiva liikenneinfra ja -palvelut, mukaan lukien datayhteydet*), korkeakoulujen, toisen asteen koulutuksen ja t&k-toiminnan jakautumiseen eri puolille maata, ammattitaitoisen työvoiman saatavuuteen sekä yritystoimintaa tukevaan kaavoitukseen ja palveluihin

3.4 Elinvoimainen Suomi

- **Nostetaan julkisen sektorin teknologia- ja digitalisaatiokyvykkyyttä sekä kehitetään julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä.**
- Rakennetaan digitalisaation edistämisen ohjelma, jonka myötä julkiset palvelut on oltava kansalaisten ja yritysten digitaalisesti saatavilla vuoteen 2023 mennessä.
- Laaditaan julkisen sektorin datan avaamisen ja hyödynnettävyyden strategia toimenpidesuunnitelmineen ottaen huomioon tietosuojavaikutukset ja mahdolliset lainsäädäntötarpeet.
- *Lähtökohtana on, että julkiset toimijat avaavat julkiset rajapinnat, jos niitä ei ole erityistä syytä pitää niitä suljettuna.*
- *Otetaan huomioon digitalisaation edistämisessä ja tietopolitiikassa pk-yritysten kyky tarttua uusiin mahdollisuuksiin avoimien rajapintojen kautta.*

3.4 Elinvoimainen Suomi

- Väylien peruskorjauksessa painotetaan perusväylästä kuntoa parantavia ja pullonkauloja poistavia, päästöjä vähentäviä ja liikenneturvallisuutta vahvistavia investointeja, jotka hyödyttävät niin joukkoliikenteen kehittämisen, alueellisen saavutettavuuden kuin elinkeinoelämänkin tarpeita. *Myös alemman tieverkon ja yksityisteiden korjausvelan tulee vähentyä.*
- Perusväylänpitoon tehdään parlamentaarisen työryhmän esityksen mukaan vuodesta 2020 eteenpäin 300 miljoonan euron vuosittainen tasokorotus. Talvikunnossapitoon tehdään 20 miljoonan euron pysyvä korotus perusväylänpidon tasokorotuksen sisällä. Rahoitusta kohdennetaan erityisesti alueille, joissa talvi asettaa suurimmat haasteet.
- *Yksityisteiden peruskorjausmäärärahat turvataan. Korjauksissa otetaan huomioon vaikutukset vesien laatuun. Yksityisteiden runkojen pettäminen on kansantaloudellisesti kestämatöntä, joten pysyvä rahoitus on perusteltu.*
- Teollisuuden ja elinkeinoelämän kannalta infran kriittiset erityistarpeet otetaan huomioon ja rautateiden terminaaleja kunnostetaan mahdollisuuksien mukaan.

Muuta

- *Kiinteistöverotusta ei laajenneta maa- ja metsätalousmaahan.*
- Kehitysyhteistyötä tehdään pitkäjänteisesti Suomen painopistealueilla: naisten ja tyttöjen asema ja oikeudet, demokratia ja toimivat yhteiskunnat, laadukas koulutus, kehitysmaiden talouden perustan vahvistaminen ja työpaikat, ilmastonmuutoksen torjunta ja siihen sopeutuminen, ruokaturva, vesi, uusiutuva energia ja *luonnonvarojen kestävä käyttö mukaan lukien metsitys*. Kehitysyhteistyön lisärahoitus kohdennetaan edellä mainituille painopistealueille.
- *EU-politiikassa varmistetaan elinkeinoelämälle ennakoitava toimintaympäristö.*
- Käynnistetään kannattavaan ruuantuotantoon soveltumattomien peltojen sekä käytöstä poistuneiden turvetuotantoalueiden *metsitys- ja kosteikko-ohjelma*.
- Työelämässä tarvitaan koulutuksen ja jatkuvan oppimisen uudenlaista yhteispeliä.
- Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelma
- Lisätään työelämässä muunto-, täydennys- ja erikoistumiskoulutuksia.

Muuta

- Itsehallinnolliset alueet mahdollistavat vaiheittaisen siirtymisen monialaisiin maakuntiin. *Tämä valmistellaan parlamentaarisesti vuoden 2020 loppuun mennessä.* Työssä selvitetään, mitä tehtäviä kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta siirretään maakunnille. Parlamentaarisen työn valmistuttua hallitus valmistelee lainsäädännön.
- Hallitus syventää tietopolitiikan johtamista. Julkisen tiedon avoimuudesta tehdään koko tietopolitiikan kantava periaate. Hallitus edistää avoimen lähdekoodin ensisijaisuutta julkisissa tietojärjestelmissä ja niiden hankinnoissa. Hallitus säätää lailla velvoitteen edellyttää avoimia rajapintoja julkisia tietojärjestelmiä hankittaessa, ellei painavasta syystä muuta johdu. Hallitus jatkaa määrätietoista julkisten tietovarantojen avaamista ja laaditaan niille hyödyntämistä helpottavat sitovat laatukriteerit. Lisäksi julkisuuslain periaatteet ja vaatimus tietovarantojen avaamisesta ulotetaan koskemaan myös julkisomisteisia yhtiöitä.

Lisärahoitus metsäsektorin kannalta

- Korit 1 (pysyvä korotus) ja 2 (määräaikaiset korotukset 2020-22)
- *Maankäyttösektorin ilmastopolitiikka (1 ja 2; myös KMS-hankkeisiin)*
- *Luonnonsuojelun rahoituksen kasvattaminen (1 ja 2; ml. METSO, MH:n korjausvelka)*
- Ympäristötutkimus (1)
- Kiertotalouden edistämishjelma (1)
- *Puurakentamisen toimenpideohjelman jatko (2)*
- *Perusväylänpito (1)*
- *Yksityisteiden kunnossapito ja parantaminen (2)*
- Laajakaistaohjelman jatkaminen (2)
- Miljardiluokan ekosysteemit ja innovaatiot (2)
- Toimialakohtainen kasvukokonaisuus (2; ml. Puutuote ja matkailu)
- *Suomi digitalisaation edelläkävijä (2; ml. datan avaaminen, tuottavuusraha)*

Metsäsektorin kannalta korostuvat

- Metsien kasvun parantaminen
- Monimuotoisuuden edistäminen
- Ilmastokestävä metsätalous, erit. suometsät, metsitys, maankäytön muutos
- Metsänkäsittelyn monipuolistaminen
- Infra
- Puurakentaminen
- Metsiin perustuvat palvelut

- Digitalisaatio, tiedon avoimuus
- Hallinnon kehittäminen